

EWALUACJA STRATEGII INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY ŚWINNA

16 wrzesień 2010 r.

EWALUACJA STRATEGII

1. DEMOGRAFIA

Gmina Świnna na dzień 31 grudnia 2009r. liczyła 8081 mieszkańców, natomiast na dzień 31 marca 2010r. liczba ta wynosi: 8089. W porównaniu latami ubiegłymi zaobserwowano stały wzrost liczby mieszkańców: w 2007r. było 8026 osób, a w 2008r. już 8070 osób.

Według miejsca zamieszkiwania w poszczególnych sołectwach, zaludnienie przedstawiało się następująco:

SOŁECTWO	2009 ROK	I kwartał 2010 ROK
Świnna	1994	1997
Pewel Mała	1483	1490
Pewel Ślemieńska	1593	1602
Trzebinia	1798	1792
Rychwałdek	842	842
Przyłków	371	366

Biorąc pod uwagę liczbę zgonów i urodzeń obserwuje się spadek liczby urodzeń ze 109 w 2008r. na 93 w 2009r., jak również spadek liczby zgonów z 91 w 2008r. na 87 w 2009r. , co obrazuje tabela poniżej:

	2009 ROK	I kwartał 2010 ROK
urodzenia	93	44
zgony	87	52

Natomiast struktura wieku mieszkańców gminy, według stanu na dzień 9 marca 2009r. zamieszczona została w tabeli poniżej:

KATEGORIA WIEKOWA	LICZBA OSÓB
dzieci do lat 6 (urodzeni w latach 2003 – 2010)	680
dzieci i młodzież szkolna (urodzeni w latach 1989 – 2002)	1539
wiek produkcyjny:	
kobiety (ur. od 1950 do 1992)	2435
mężczyźni (ur. od 1945 do 1992)	2698
wiek poprodukcyjny:	
kobiety (ur. do 1949)	860
mężczyźni (ur. do 1944)	412

W strukturze tej, największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, z czego więcej jest mężczyzn niż kobiet, 1272 osoby to osoby w wieku poprodukcyjnym, gdzie przewagę liczebną mają kobiety, stanowiąc ponad 67% tej grupy. Natomiast ponad 59% populacji to osoby w wieku produkcyjnym, które stopniowo będą przechodzić do grupy poprodukcyjnej, obecnie na jedną osobę z tej grupy przypada średnio 2,3 dziecka.

2. PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY W OCENIE GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

A/UBÓSTWO

Pojęcie ustawowej granicy ubóstwa wyznacza ustawa o pomocy społecznej, granica ta jest umowna. Obecnie próg dochodowy wynosi 351 zł na osobę w rodzinie i 477 zł dla osoby samotnie gospodarującej.

Z analizy dokumentów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w 2009 ze świadczeń pomocy społecznej skorzystała następująca liczba osób:

- 203 rodziny 736 osób w tych rodzinach

wykazując dochód poniżej określonego w ustawie progu dochodowego.

Porównując te wyniki do danych z poprzednich lat stwierdza się, że nastąpił wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby z 2008r., kiedy to z tej pomocy skorzystało 188 rodzin i 668 osób.

Z pomocy finansowej Ośrodka w 2009r. skorzystało:

- 165 rodzin 630 osób w tych rodzinach

Dodatkowo pomocą, wyłącznie w postaci pracy socjalnej, czyli szerokiego zakresu poradnictwa i wsparcia objętych było w 2009 r.:

- 38 rodzin 106 osób w tych rodzinach

Osoby te wykazują dochody powyżej progów dochodowych, określonych w ustawie o pomocy społecznej, jednak potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Nadal istnieje możliwość skorzystania z pomocy finansowej GOPS przez osoby wykazujące dochód powyżej 351 zł na osobę w rodzinie lub 477 zł dla samotnie gospodarującego, pozwala na to np. realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zakładająca dochody w wysokości 150% kryteriów wskazanych w ustawie o pomocy społecznej, a także w indywidualnych przypadkach, gdy osoba

znajduje się w trudnej sytuacji spowodowanej niepełnosprawnością, chorobą czy nagłą sytuacją losową.

Powody przyznawania pomocy przez GOPS obrazuje poniższa tabela:

PRZYCZYNA	2009 ROK l. rodzin/l. osób
Ubóstwo	107/396
Bezrobocie	64/260
Wielodzietność	55/330
Rodzina niepełna	19/73
Alkoholizm	24/64
Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	24/90
Niepełnosprawność	41/107
Długotrwała choroba	63/200
Bezdomność	-
Przemoc w rodzinie	-
Zdarzenia losowe, sytuacja kryzysowa	3/9

Wydatki na świadczenia z pomocy społecznej w 2009r. wyniosły:

KATEGORIA \ ROK	2009
ZADANIA ZLECONE	74 892 ZŁ
ZADANIA WŁASNE	198 837 ZŁ
DOŻYWIANIE ZASIŁKI + POSIŁKI	134 511 ZŁ
DPS	15 732 ZŁ

Porównując te dane z wydatkami z poprzednich lat obserwuje się wzrost wydatków na zadania własne , natomiast zmniejszenie wydatków na zadania zlecone, DPS i dożywianie.

B/BEZROBOCIE

Na podstawie informacji statystycznych, pochodzących ze zbiorów Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu, bezrobocie w gminie Świnna na dzień 31.12.2009r. wynosiło ponad 4%. W 2009r. zarejestrowanych było 325 osób bezrobotnych pochodzących z terenu gminy.

Według podziału na płeć przedstawia się to następująco:

liczba bezrobotnych \ rok		2008	2009
ogółem		233	325
kobiet		140	177
mężczyzn		93	148
długotrwale bezrobotni		77	91
kobiet		51	58
mężczyzn		26	33

Jak widać w zestawieniu, obserwuje się wzrost liczby zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy osób bezrobotnych, jak również długotrwale bezrobotnych. W 2008r. ponad 33% pozostających bez pracy to były osoby długotrwale bezrobotne, natomiast w 2009r. grupę tę stanowiło 28%, ogółu bezrobotnych, czyli nastąpił nieznaczny spadek.

Analizując bezrobocie według struktury wieku można zaobserwować następujące zależności:

kategoria wiekowa \ rok		2008	2009
do 24 roku życia		54	92
kobiety		36	55
mężczyźni		18	37
od 25 do 54 lat		155	211
kobiety		100	120
mężczyźni		55	91
Powyżej 55 roku życia		28	22
kobiety		4	2
mężczyźni		24	20

Największą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku 25-54 lata, zarówno w 2008r. jak i w 2009r. to około 65%, ogólnej liczby. Najwięcej osób przybyło właśnie w tej grupie, w stosunku do poprzedniego roku w roku 2009 było o 56 bezrobotnych więcej.

Według poziomu wykształcenia bezrobocie na terenie gminy w latach 2008 – 2009 przedstawia się następująco:

poziom wykształcenia \ rok	2008	2009
wyższe	18	27
średnie zawodowe i policealne	60	100
średnie ogólne	24	29
zawodowe	78	102
gimnazjalne i niższe	53	67

Podobnie jak w latach poprzednich najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zawodowym, najmniejszą zaś osoby z wykształceniem wyższym. Obserwuje się znaczny wzrost liczby osób bezrobotnych z wykształceniem średnim, w 2008r. było to 60 osób natomiast w 2009r. liczba ta wzrosła do 100 osób.

C/ UZALEŻNIENIA – ALKOHOLIZM

Według statystyk w 2009r. oraz I kwartale 2010r., skierowano do funkcjonującej na terenie gminy, Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, następującą liczbę wniosków:

- w 2009r. 21 wniosków
- w I kwartale 2010r. 8 wniosków

Z tego na leczenie przymusowe, zamknięte skierowano: w 2009r. - 3 osoby, a w I kwartale 2010r. - 1 osobę, na leczenie otwarte w 2009r. – skierowano 5 osób i w I kwartale 2010r. - 3 osoby. Liczba skierowań na badanie przez biegłego sądowego to 6 skierowań w 2009r., natomiast w I kwartale 2010r. nie było jeszcze takiego skierowania.

Ze względu na wycofanie wniosku przez współmałżonka umorzono w 2009r. - 5 spraw, w I kwartale 2010r. nie umorzono żadnej sprawy.

W 2009r. Gminna Komisja skierowała 26 dzieci na kolonie letnie, a w I kwartale 2010r. - 25 dzieci skorzystało z tej formy pomocy.

Obecnie na terenie gminy Świnna nie ma poradni ani grupy wsparcia AA. Na rzecz mieszkańców gminy usługi te świadczą:

- Ośrodek Leczenia Uzależnień w Żywcu
- grupy wsparcia AA, DDA działające na terenie Żywca
- Państwowy Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Międzybrodzu Bialskim
- Izba Wyrzeźwień w Bielsku-Białej

W porównaniu z 2008r., kiedy było 17 wniosków do Gminnej Komisji, utrzymuje się tendencja wzrostowa, ponieważ w 2009r. było 21 wniosków. Utrzymuje się również liczba osób skierowanych na leczenie zamknięte:

- w 2008r. 3 osoby
- w 2009r. 3 osoby
- w I kwartale 2010r. 1 osoba

na leczenie otwarte skierowano kolejno:

- w 2008r. 3 osoby
- w 2009r. 5 osób
- w I kwartale 2010r. 3 osoby

D/KWESTIA DZIECKA

Na podstawie danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Świnnej na dzień 20.08.2010r. na terenie gminy zamieszkuje 680 dzieci w wieku do lat 6-ciu oraz 1539 dzieci i młodzieży urodzonych w latach 1989 – 2002.

Z pomocy GOPS w roku 2009 skorzystała następująca liczba rodzin wielodzietnych, czyli posiadających troje lub więcej dzieci:

2009r. 55 rodzin 330 osób w tych rodzinach

Tak jak w poprzednich latach duży nacisk kładzie się na dożywianie dzieci w stołówkach szkolnych i przedszkolnych, otrzymują one bezpłatne śniadania i obiady. Liczba dzieci objętych dożywianiem przedstawia się następująco:

rok kategoria	2009
przedszkole	40
szkoła podstawowa	106
gimnazjum	40

Rozesłano ankiety do 6 szkół, wszystkie ankiety zostały wypełnione i zwrócone. Na sześć szkół, które znajdują się na terenie gminy, cztery z nich zatrudniają pedagoga szkolnego. We wszystkich działają Szkolne Kluby Sportowe, a w pięciu funkcjonują świetlice, gdzie uczniowie spędzają czas oczekując na lekcje lub odrabiając prace domowe, czy nawiązując kontakty z rówieśnikami.

Wszystkie szkoły dysponują stołówką szkolną, co ułatwia realizację programu dożywiania dzieci i współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Każda z placówek wykazała, że prowadzi zajęcia pozalekcyjne, takie jak:

- zajęcia w zakresie kółek przedmiotowych: geograficzne, informatyczne, fizyczne, muzyczne j. angielskiego, j. francuskiego, j. polskiego, matematyczne, przyrodnicze, historyczne, plastyczne
- zajęcia rozwijające zainteresowania: sportowe (SKS), teatralne, dziennikarstwa, europejskie, taneczne, turystyczno-krajoznawcze, misyjne

W dwóch szkołach prowadzone są również zajęcia wyrównawcze: dydaktyczno-wychowawcze, pozwalające na nadrobienie czy uzupełnienie braków spowodowanych trudnościami w nauce.

Dyrektorów szkół poproszono o wskazanie w tabeli jakie problemy występują w ich placówkach . Wyniki tych wskazań zgromadzone są poniżej.

PROBLEM	OCENA w 2009
Spożywanie przez uczniów alkoholu	1
Narkotyki	1
Wagary	1,8
Konflikty uczeń – nauczyciel	1,5
Kłamstwo	2,7
Palenie papierosów	1,7
Niszczenie mienia szkolnego	2,3
Kradzież	1,7
Ucieczki z domów	1
Agresja, przemoc , w tym:	
Zastraszanie	1,7
Wymuszanie pieniędzy	1,3
Bicie	2
Znęcanie się	1,3
Drugoroczność	1,8
Opieka kuratora	2,2
Zaniedbania rodziców	2,2
Inne	

Oznaczenie ocen:

1- problem nie występuje	4- często
2- występuje sporadycznie	5- jest to duży problem
3- rzadko	

Podsumowując, w opinii dyrektorów niektóre z problemów występują w szkołach sporadycznie lub rzadko, jednak w porównaniu z poprzednimi latami wzrosły wartości występowania takich problemów, jak: kłamstwo, kradzież, zastraszanie, opieka kuratora, zmalały nieznacznie wartości takich problemów, jak: konflikty uczeń – nauczyciel, palenie papierosów, niszczenie mienia, wymuszanie pieniędzy, bicie, znęcanie się, zaniedbanie przez rodziców.

W końcowej części ankiety poproszono dyrektorów szkół o wskazania, jakie ich zdaniem należy podjąć na rzecz poprawy sytuacji dzieci i młodzieży z terenu gminy Świnna.

Uwagi dotyczyły:

- zatrudnienia pedagoga szkolnego i psychologa,
- możliwości pozyskania większych funduszy na organizowanie młodzieży wyjazdów integracyjnych, wypoczynkowych,
- konieczności organizowania częstszych spotkań z rodzicami uczniów, rozmów, pogadanek z wychowawcami w celu dokładnej oceny sytuacji materialnej, rodzinnej uczniów,
- konieczności zwiększenia liczby godzin opieki świetlicowej,
- udzielenia pomocy materialnej rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej,
- sfinansowania akcji promujących właściwe zachowania i postawy uczniów,
- lepszego zagospodarowania czasu wolnego młodzieży, poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych, kółek zainteresowań, udział w drużynie harcerskiej, zajęciach sportowych,
- zabezpieczenia przez szkołę pomocy w formie bezpłatnych posiłków,
- większej znajomości przez wychowawców, sytuacji domowej swoich wychowanków.

Działania na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży wspiera Gminny Ośrodek Kultury w Świnnej, organizując liczne imprezy dla dzieci i całych rodzin zarówno sportowe, jak i turystyczne czy kulturalne. Są to różnego rodzaju festyny, ogniska, kuligi, zabawy taneczne, dyskoteki, wycieczki górskie trasami Beskidów, imprezy okolicznościowe.

W ramach GOK-u działają kluby i kółka zainteresowań, między innymi:

- Tur-Eko Łazik – klub turysty
- Czarne Stopy- drużyna harcerska i zuchowa
- Twardziel – klub młodego abstynenta
- Kolędnicy z Gwiazdą – grupa kolędników
- Amatorski Teatr Dziecięcy
- Hetman – sekcja szachowa

- „Zwyczajni” - Towarzystwo Aktywności Społecznej
- Taniec towarzyski – grupa dziecięca
- Aerobic – ćwiczenia połączone z tańcem dla osób w każdym wieku

E/NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Na podstawie danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Żywcu ustalono, że na dzień 19.08.2010r. świadczenia emerytalno-rentowe, pobiera następująca liczba świadczeniobiorców z terenu Gminy Świnna:

1) osoby z orzeczeniem całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji	23
2) osoby z orzeczeniem całkowitej niezdolności do pracy	87
3) osoby z orzeczeniem częściowej niezdolności do pracy	182

Porównując te dane z liczbami z 2008r. można zauważyć wzrost liczby osób całkowicie niezdolnych do pracy i samodzielnej egzystencji z 19 na 23, natomiast znaczny spadek liczby osób z orzeczeniem o częściowej niezdolności do pracy z 211 na 182.

Dodatkowo renty socjalne pobiera 38 osób, cztery osoby więcej niż w roku 2008.

W roku 2009 zasiłki pielęgnacyjne wypłacano około 156 osobom /o 32 osoby więcej niż w 2008r./, a świadczenia pielęgnacyjne 14 osobom /o 4 więcej niż w 2008r./. Za 8 osób z grupy pobierającej świadczenia pielęgnacyjne opłacana jest składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe.

W 2009 roku ze świadczeń z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności skorzystało 41 rodzin – 107 osób w tych rodzinach /w 2008r. było to 51 rodzin i 137 osób w tych rodzinach/, w każdej z nich jest co najmniej jedna osoba niepełnosprawna. Wypłacano dla tych rodzin zasiłki stałe, celowe, opłacano składkę na ubezpieczenie zdrowotne. W porównaniu z danymi za 2008 r. obserwuje się zdecydowany wzrost liczby zasiłków pielęgnacyjnych oraz spadek liczby świadczeń z tytułu niepełnosprawności.

3. WNIOSKI

Ewaluację przeprowadzono używając narzędzi skonstruowanych do celów diagnozy sytuacji społecznej i problemów społecznych występujących na terenie gminy Świnna. Korzystano przy ewaluacji ze źródeł własnych informacji, zgromadzonych w statystykach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świnnej, a także informacji pozyskanych w ramach współpracy z innymi instytucjami i w badaniach ankietowych. Wyniki porównano z tymi uzyskanymi podczas diagnozy potrzebnej do stworzenia strategii oraz ewaluacji strategii w 2009r. i nie stwierdzono znaczących zmian. W związku z tym nadal za główne problemy społeczne uznaje się: ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia wśród nich alkoholizm, poruszenie kwestii dziecka i niepełnosprawności. Nie ulega również zmianie polityka społeczna gminy, która zmierza do ich rozwiązywania i w swych celach zawiera działania na rzecz:

- poprawy sytuacji materialnej, bytowej, zaspokojenia podstawowych potrzeb osób ubogich
- promocji zatrudnienia i pomocy w uzyskaniu pracy przez osoby bezrobotne, a także zabezpieczenia im pomocy finansowej na czas wychodzenia z sytuacji bezrobocia
- wsparcia rozwoju dzieci i młodzieży oraz rodzin, z których pochodzą, zapobieganie skutkom ubóstwa rodzin odczuwanym przez dzieci, poprzez np. organizację dożywiania oraz wsparcie rodzin w realizacji funkcji wychowawczej
- walki z uzależnieniami, w tym z uzależnieniem alkoholowym
- wspierania osób niepełnosprawnych, poprawy ich społecznego funkcjonowania, promocji ich zatrudnienia.

Tym samym cele strategiczne opracowane podczas tworzenia strategii są nadal aktualne i nie wymagają wprowadzania zmian.

Pewel Mała, dnia 16 września 2010r.

Na podstawie wyników ewaluacji Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świnna, przyjętej Uchwałą Rady Gminy Świnna NR XX/120/2008 z dnia 24 kwietnia 2008 r., w/w strategia nie wymaga wprowadzania zmian.

Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Świnnej
Ewa Stajniak